

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqua Monumenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illustrandam,
Nunquam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

Epistola III. Domino Piissimo & Præstantissimo & omni honore dignissimo
David Regi. Flaccus Albinus Vestrae Beatitudini æternam in Christo
salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64144)

crefcebat & proficiebat, & fortioribus sibi tandem imperabat regnis.

Timete flagellum, quod venit super Ecclesiam S. CVD-
PERTI, locū scilicet sanctissimum & multorum sanctorum
suffragijs diuicissimū, nunc verò miserabiliter à paganis de-
uastatū. Qui hoc non timet, & seipsum non corrigit, & pro
sua patriæ prosperitate non plangit ad Deum, carneum
non habet, cor sed lapideum.

Episcoporum est monasteria corrigere, seruorum
Dei vitam disponere, populo Dei verbum prædicare &
diligenter plebem erudire subiectam; Laicorum est obedi-
re prædicationi, iustos esse & misericordes, quatenus di-
uina benedictio per suam magnam misericordiam nobis
nostrisque; nepotibus patriam in bona prosperitate conser-
uare dignetur, quam nostris parentibus per pietatis suæ
dexteram perdonare dignatus est.

EPISTOLA III.

Domino Piiſſimo & Præstantiſſimo & o-
mni honore digniſſimo Dauid Regi.

FLACCVS ALBINVS VESTRÆ BEATI-
tudini æternam in Christo salutem.

DVLCEO sanctæ dilectionis vestræ omnibus ho-
ris etiam & momentis auiditatem pectoris mei
abundanter reficit, & decoris vestri facies, qua
suos amabiliter considerare solebat, totas memoriæ meæ
venas, cum magna iucunditate desiderabiliter implet, &
quasi multarum in corde diuitiarum species, vestræ boni-
tatis nomen, & aspectus reconditur. Ideo mihi magna est
iucunditas, vestræ dulcissimæ prosperitatis audire lætitiã,

B 3. ad

CCCLXV
SII
omg. omg.
SIV
24

ad quam etiam cognoscendam, hunc puerulum, ut scitis, paruitatis meæ clientulum direxi: quatenus in salute sublimitatis vestræ, in gratiarum actione lætus, laudem misericordiam Domini nostri IESU CHRISTI: non solum ego vltimus seruulus Saluatoris nostri congaudere debeo prosperitati, & exaltationi clarissimæ potestatis vestræ, sed tota sancta DEI ecclesia vnanimo charitatis concentu gratias agere Domino DEO omnipotenti debet. Qui tam pius, prudentem & iustum, his nouissimis mundi, & periculosis temporibus, populo Christiano perdonauit, clementissimo munere rectorem, atque defensorem; qui praua corrigere, & recta corroborare, & sancta sublimare omni intentione studeat, & nomen Domini DEI excelsi, per multa terrarum spatia, dilatare gaudeat, & catholicæ fidei lumen, in extremis partibus incendere conetur.

Hæc est, ô dulcissime David, gloria, laus, & merces tua in iudicio dici magni, & in perpetuo Sanctorum consortio, ut diligentissimè populum excellentiæ vestræ à Domino commissum corrigere studeas, & ignorantia tenebris diu animas obæcatas, ad lumen veræ fidei deducere coneris. Nunquam optimis voluntatibus, vel bonis conatibus remuneratio diuina deerit. Sed qui plus laborat in voluntate DEI, plus mercedis recipiet in regno DEI. Tempus huius vitæ velociter currit, fugit, & non respicit. Ineffabilis verò DEI pietas, humano præuidebat generi, breuiter laborare, & æternaliter coronari. Ideo preciosa nobis debent esse tempora, ne perdamus per negligentiã quod per bonæ vitæ exercitium habere potuerimus æternum. Nec tantum diligere aliquid potuerimus in terra, quãtum amabitur requies in cœlo, quam qui tunc habere concupiscat, bonis nunc operibus promereri contendat. Omnibus itaque communiter regni cœlestis ianua patefcit; sed illis intrare

trare conceditur, qui cum multiplici bonitatis fructu ad eam festinant.

Ego FLACCVS vester secundum exhortationem, & bonam voluntatem nostram, aliis per lecta S. MARTINI sanctarum in olla scripturarum ministrare satago. Alios, veterum antiquarum disciplinarum mero inebriare studeo. Alios, Grammaticæ subtilitatis enutrire pomis incipiam. Quosdam stellarum ordine, ceu picto, cuiuslibet magnæ domus culmine, illuminare gestio: plurima plurimis factus, vt plurimos ad profectum sanctæ DEI Ecclesiæ, & ad decorem imperialis regni vestri erudiam: ne sit vacua DEI omnipotentis in me gratia: nec vestræ bonitatis largitio inanis. Sed ex parte desunt mihi seruulo vestro exquisitiores eruditionis Scholasticæ libelli quos habui in patria per bonam, & deuotissimam magistri mei industriam, vel etiam mei ipsius qualemcunque sudorem. Ideo hæc vestræ excellentiæ dico, anne forte vestro placeat totius sapientiæ desiderantissimo consilio, vt aliquos ex pueris nostris remittam, qui excipiât inde nobis necessaria quæq; & reuehant in FRANCIAM flores BRITANNIÆ, vt non sit tantummodo in Euborica, hortus conclusus, sed in Turonica emissiones paradisi cum pomorum fructibus: vt veniens Auster perficere hortos Ligeri fluminis, & fluant aromata illius, & nouissimè fiat, quod sequitur in Cantico, vnde hoc adsumpsi paradigma: Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum, & dicat adolescentulis suis, Comedite amici mei, & bibite, & inebriamini charissimi. Ego dormio, & cor meum vigilat: Vel illud exhortatiuum ad sapientiam discendam, Isaia prophetæ elogium: Omnes *Isaia 55* sitientes venite ad aquas, & qui non habetis argentum, properate, emite, & comedite: venite, emite absq; argento, & absq; vlla commutatione vinum & lac.

Hæc

UCCANU
SII
omg. m.
SIV
24

Hæc sunt quæ vestra nobilissima intentio non ignorat, quomodo per omnes sanctæ Scripturæ paginas exhortamur ad sapientiam discendâ, nil esse ad beatam vitam sublimius adipiscendam, nil ad exercitium iucundius, nil contra vitium fortius, nil in omni dignitate laudabilius etiam, & secundum philosophorum dicta, nil ad regendum populum necessarius, nil ad componendam vitam in optimos mores melius, quàm sapientiæ decus, & disciplinæ laus, & eruditionis efficacia. Vnde & de laude illius, sapientissimus explanat Salomon; *Melior est sapientia cunctis preciosissimis, & omne desiderabile, ei non potest comparari.* Hæc est, quæ humiles exaltat, quæ sublimes honorat. Per illam, reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Per illam principes imperant, & potentes decernunt iustitiam. Beati, qui custodiunt vias eius; & beati, qui vigilant ad fores illius quotidie.

Proverb. 8.

Ad hanc enim omni studio discendam, & quotidiano exercitio possidendam exhortare, Domine rex, iuvenes quosq; in palatio excellentiæ vestræ: quatenus in ea proficiant, ætate florida; ut ad honorem caniciem suam perducere digni habeantur; & per eam ad perpetuam valeant pervenire beatitudinem. Ego verò secundum modum ingenio mei, apud seruos vestros, in his partibus seminare sapientiæ grana segnis non ero, memor illius sententiæ: *Mane semina semen tuum, & vespere non cesset manus tua; quia nescis, quid magis oriatur; hoc, an illud; & si utraque simul, melius est.*

eccl. 11.

Multa florentibus per ætatem studiis seminavi in Britannia. Nunc frigescente sanguine quasi, in Francia seminare non cesso. Utraque enim, Dei gratia donante, optans. Mihi que fracto corpore solatio est sententia S. **HIERONYMI**, qui ait in epistola ad Nepotianum: **O-**

mnes

mnes penè virtutes corporis mutantur in senibus; & crescente sola sapientia, decrefcunt cetera. Et post paullum: Senectus verò eorum, qui adolefcenciam suam honeftis artibus inftituerunt, & legem Domini meditati funt die ac nocte, ætate fit doctior; vfu tritior; processu temporis, sapientior; & veterum studiorum dulciffimos fructus metit. In qua epiftola, de sapientiæ laude, & veterum studiis, plura potest, cui placeat, legere; & intelligere, quantum veteres in decore sapientiæ florere, ftuduere.

In hac, veftram Deo amabilem, & vitæ laudabilem, femper proficere & gaudere agnoui diligentiam, & nobilitatē fecularis profapiæ, maiore mentis nobilitate exornare. In qua Dominus noster IESVS CHRISTVS, qui est virtus, & sapientia DEI, te eustodiat, & exaltet, & ad gloriam beatæ & perpetuæ visionis suæ peruenire faciat.

EPISTOLA IV.

Adeundem.

GRATIAS agimus clementiffimæ bonitati veftræ, dulciffime DAVID, quod noftre paruitatis memoriã habere digneris, nobisq; innotefcere, quæ famulus vefter fidelis insonuit auribus. Nec in hoc folo gratias referimus continuas veftræ pietati, fed in omnibus bonis, quæ mecum ex die, qua paruitas mea vobis nota facta est, perfecit. Optimè incepiftis, fed melius consummatis. Quapropter continuis precibus Domini noftri IESV Christi clementiam deprecor, quatenus qui tibi optima quæque in terrena felicitate concessit, longè meliora, æternæ beatitudinis regna tibi æternaliter concedere dignetur.

Plurima veftræ venerandæ dignitati præfens fuaderem,

C si